

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Emus/in nris sum^o ipillicabiles: sed datio venie siue remissio pene a supiore prate hntre fm qd e auctoz legu pformit ad dictamē rectū est op^o demētie stri cte capte. ¶ Cū nota qd oīs qd cōmittit cām in pri mū fm leges est puniēdus duplici pena: Una qdē ad primū cui sic nocumētū intulit. Alia ē ad custo dem legis qd offensus est p huiusmodi trāsgressio/ nē legis: z ista pena a criminosis solet repeti z p/ pte ex demētia in remissioē totali vel ptiali dūmo do tal remissio fiat pformit ad dictamē recte rōntē

Secundo sciendum est, quod extrema mansuetudinis dicuntur esse irascibiles: et irascibilitas in superabundantia: et irascibiles in deficitendo. **¶** Unum notandum est, quod contingit deficere et non irascendo: quia irasci quandoque est bonum: ergo tunc non irasci est malum. **¶** Et nota, quod aliqui extremi in superabundantia: puta irascibiles vocantur iracundia ita, quod iracundia nominatur excessus: et in deficitendo fit per hunc in ira puritatis ordo rationis. **¶** Unum puritatis ordo rationis in appetitu vindicte multiplici. **¶** Primum: quando appetit vindicta de re de qua non est appetenda: sicut cum appetit vindicta de ope virtutis, sicut iudei de opibus virtuosus christi. **¶** Secundo appetit vindicta contra ordinem rationis: quando appetit a persona a qua non debet appeti: et factum sit punibile: ut si filius appeteret vindictam patris. **¶** Tertio quando appetit propter malum finem: puta propter vltionem et non propter emendationem. **¶** Quarto: quando quis vult vindicare et tamen ei non est commissa auctoritas. **¶** Quinto: quando excedit in pena: puta quando dat maiorem penam quam vindicta exigit. **¶** Potest etiam fieri excessus secundum circumstantias loci et temporis. **¶** Et nota, quod in vltimo aristoteles in textu: nullum est quod possit diu irasci et irascibilissime: quia si quis irascere irascibilissime vel cito cessabit ira vel destruetur iratus. **¶** Unum ipsius ire superabundantis sunt tres species. scilicet acutus/amaritudo et acerbitas illoque superabundanter irascuntur. **¶** Quidam sunt acuti et velociter irascuntur in quibus non optet et magis quam optet et parum custodiunt iram. id est non opprimunt neque occultant iram. **¶** Et isti vocantur acrocholi. id est acuti et vehemens: et contra tales complotionis cholericis. **¶** Alii sunt amari in quibus ira cum difficultate soluitur: tamen soluit sine punctione: et isti occultant iram intra se et ab ea non discedunt donec punierint et punitio facta detrahatur: et quandoque punitio non est facta sunt sibi graves et molesti et amari: et quia occultat/ideo nullus mitigat eos. **¶** Alii sunt excessiuus quorum ira non soluit sine punctione: et tales dicimus acerbos siue difficiles. **¶** Sed adhuc restat vnus dubius de mansuetudine: videlicet virtus mansuetudinis sit melior in cholericis quam in fleumaticis. **¶** Respondetur bene: et ipsa virtus in vtroque est eque bona si sit in vtroque ad extremum possibilis perfecta. patet: nam omnes concedunt et ira est quod voluntas regi non potest ad male aut etiam ad minus bene agendum per quacunque passionem vel inclinationem naturalem corporalem: et hoc habet ex dominio: aut quod est potentia absoluta ab organis et dispositioibus corporalibus: aut quia est gradus superioris quam ille potentie inferiores: hoc supposito notum est quod voluntas tamen in cholericis in fleumaticis et in quilibet potestate vni ratione quacunque dispositio corporali fuerit dispositio potest ad extremum bene eligere et eque bene in vno sicut in alio. **¶** Et sic in vtroque poterit virtus generari ita perfecta. **¶** Respondetur cedendum est tamen quod ante generationem virtutis difficultas est eligere ipsam iracundiam: quia in ipso appetitu sensitivo magis aduersatur recte rationi. **¶** Unum licet voluntas non necessitate neque cogatur per appetitum sensitivum: tamen propter quandam affectionem naturalem quam voluntas habet ad appetitum sensitivum sicut dominus ad subditum ipsa allicitur ad illud in quo transit appetitus sensitivus: et tunc debet duci ad appetitum sensitivum. **¶** Et sic patet quod sit dicendum ad ratio-

nes. **N**on est q̄ circa iras possumus errare et in
deficiendo ⁊ in supabundando: ideo necesse est circa
ipsas esse aliquā virtutē q̄ est māfuerudo. **T**ō ponit̃
Cōclusio rñsalis: **M**anuetudo ē virtus
moralis ⁊ specialis ab alijs di
stincta. **Q**ue cōcō relinq̄r pbata in p̄io notabili.

Sequitur de affabilitate.

C In colloquijs autē z conuiuere et ser
monib⁹ z reb⁹ cōicare: hī qđē placidī vi
dent eē oīa ad delectationē laudātes zc.
Querit⁹ vtrū affabilitas sit st⁹tus moralis?
At arguit p̄io qđ non: qz nō videt⁹
q̄liter distinguat ab alijs st⁹tutib⁹: g. Arguit scđo:
Affabilitas videt⁹ eē circa delectabilia: sz illd vido
tur eē cōe oī st⁹tutib⁹: igit. In oppositū est Aristō. in
P̄io sciēdū qđ ad vitā humanā vtilis
est/imo necessaria cōicatio: natura em̄ qđ nihil faci
frustra/dedit solis hōibus p̄ter cetera aialia ser
monē/vt p̄ ip̄m fcent alijs nociuū/iustu z inuistū.
Notū est qđ hō pluribus indiget ad vitā seruandā/
adhuc plurib⁹ ad eā bñ ducendā/qđ natura pficere
nō pōt: sz vt pficiant/indigēt artib⁹ humanis z di
ligētia: z vn⁹ oēs h̄re nō pōt q̄uis multiplicib⁹ ad
vita indiget: Magnū em̄ est hōi si sit bon⁹ textoz/
bon⁹ edificatoz/z sic de alijs: sine quib⁹ indigentia
hōim repellī nō possit. P̄oxtet g qđ sit tāta hōim
cōicatio qđ indigētē hōimū adinuicē suppleant.
3do dicit Aristō. i. politico. qđ hō natura aial ciu
le est: z qđ est inciuilis p̄pter naturā z nō p̄pter for
tunā/aut prauus est aut melior qđ hō. Alteri⁹ ē ad
uertēdū qđ f̄mones p̄nt tripl⁹ p̄siderari. Vno⁹ f̄m
qđ deseruiūt ad act⁹ seriosos: z sic circa ipsos est af
fabilitas. Vñ illi act⁹ sunt seriosi qđ nō ordinant⁹ ad
solacia tocosa: nec ad manifestationē p̄prie p̄fectio
nis/ sz ad aliqđ vtile nobis aut alijs p̄curandū vel
p̄sequēdū/vel p̄ium fugiēdū. Vñ cōtingit oib⁹ z
gestu ad aliū/aliqñ decēter z delectabilē f̄ h̄re: ali
qñ ruditer/litigiose/et indelectabil⁹: lz nō mutent⁹
seriosi act⁹. Scđo p̄nt cōsiderari f̄m qđ deseruiunt
ad manifestationē alicui⁹ interioris p̄fectionis nō
stre latētis: z sic circa ipsos ē vtr⁹ qđ vocat⁹ st⁹tas.
Tertio f̄m qđ deseruiunt ad ludos z solacia: et sic
circa ipsos est eutrapelia. Et nota qđ quando dici
tur qđ affabilitas est circa actus curiosos/ non de
bet intelligi tanqđ circa p̄pitiū eius obiectū: quia
illi actus sunt etiam aliarū virtutū/ sed est circa ser
mones z gesta qđb⁹ vtimur in h̄mōi actib⁹ curiosis
ad decēter z delectabil⁹ cōmunicandū.

Scđo sciēdū qđ discipolia siue proter
uita est qđ cū viuētib⁹ ad
oīa vlt̄ p̄lima p̄iamur z cōtēnim⁹ oēs. Vñ discip
olia reddit hōiem litigiosum: tollit pacē z amicitia/
que tenet hōies in cōmuni congregatione: auertit
naturalē appetitū hōis quem habet hō ad cōmū
nitōē. Ex qđ sequit⁹ qđ discipolia ē praua z p̄ bonos
mores. Et aduerte qđ placitas videt⁹ esse sibi cō
traria: qz placitas est qđ q̄s ira vult oib⁹ placere
et nulla cōtristare: qz nulla aliorū dicta cōtēmit/ sed
etiā oīa si turpia sint z falsa cōmēdat et approbat
est tñ infectura cōicationis. Qđ p̄z: qz vitii cōi
uētū inde augef: z etiā malozū p̄ eā p̄ticipes vide
mur eē. Ex oib⁹ p̄z qđ i cōicatioē hūana circa f̄mo
nes z gestus ad seriosos act⁹ indigēt st⁹tute mor
rali dirigēte siue inclināte nos ad mediū f̄m rectā
rōnē. Vñ circa tales f̄mones z gest⁹ p̄tingit excedē